

College voor Toetsen en Examens

JAARVERSLAG 2020 COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

INHOUD

1. HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS IN 2020	7
Het College voor Toetsen en Examens in het coronajaar	
Het jaar 2020 vanuit het College gezien	
Pieter Hendrikse, voorzitter	10
Staatsexamens in het coronajaar	
Creativiteit en inventiviteit	
Programmamanager Greet Snoodijk	12
Staatsexamens in circustenten	
Intern begeleider en examencoördinator Nicolette van den Hul	14
Centraal schriftelijke examens in het coronajaar	
Maatwerk en improvisatie in beroepsgericht vmbo	
Clustermanager beroepsgericht Huub Huijs	16
Inhaalslag om aan eindtermen te voldoen	
Eindexamensecretaris vmbo Moundir Chari	18
2. TAKEN, FEITEN EN CIJFERS	20
2.1 Centrale Eindtoets po	21
2.2 Centrale examens vo	21
2.3 Staatsexamens vo	22
2.4 Centrale examens mbo	24
2.5 Staatsexamens Ntz	25
2.6 Communicatie en dienstverlening	26
2.7 Juridische zaken	28
3. FINANCIËN EN PERSONEEL	32
3.1 Financiële rapportage	33
3.2 Personele Rapportage	36
Lijst met afkortingen	37

OPDRACHT COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Diploma's in Nederland zijn voor een groot deel gebaseerd op landelijke, centrale examens. Het is dan ook belangrijk dat vervolgopleidingen en werkgevers erop kunnen vertrouwen dat die diploma's goede centrale examens en toetsen als basis hebben. Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) zorgt daarvoor.

Het is de taak van het CvTE om, namens de overheid, de kwaliteit van de centrale toetsen en examens die onder zijn verantwoordelijkheid vallen te waarborgen en om scholen en instellingen in staat te stellen de afname van examens en toetsen goed te laten verlopen.

Het CvTE is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). Het voert zijn taken uit onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In 2020 behoorden de volgende toetsen en examens tot het takenpakket van het CvTE:

- de Centrale Eindtoets primair onderwijs
- de centrale examens voortgezet onderwijs
- de Staatsexamens voortgezet onderwijs
- de centrale examens Nederlandse taal en Engels in het mbo
- de Staatsexamens Nederlands als tweede taal (Nt2)

COLLEGE

De *Wet College voor toetsen en examens* schrijft voor dat het College bestaat uit minimaal zes en maximaal acht leden, onder wie een voorzitter. Het College wordt ondersteund door een bureau. De leden van het College zijn afkomstig uit de sectoren waarin centrale examens en toetsen een rol spelen: primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs. Ook is er een docentlid. Voor ieder lid van het College is er ook een plaatsvervangend collegelid.

Het College is in 2020 vijf keer bijeen geweest. Voor de bijeenkomsten hanteert het College een jaarlijkse bestuursagenda. Gedurende het jaar richt het College zich op de uitvoering van de wettelijke taken en de sturing daarop en reflecteert het College op lopende en nieuwe ontwikkelingen. Aan het eind van het cursusjaar evalueert het College zijn bestuursagenda en toetst het de behaalde resultaten aan de maatschappelijke opdracht en visie. Ten slotte maakt het College een analyse van de beoordeling door de toezichthouder. Het College gebruikt de gerapporteerde resultaten bij het ontwikkelen van nieuw beleid en het verbeteren van bestaand beleid over de uitvoering van de examenprocessen.

LEDEN VAN HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

op 31 december 2020

Voorzitter

De heer drs. P.J.J. Hendrikse

Leden

De heer dr. L.S.J.M. Henkens (po)
 Mevrouw Y. van Zijl MEd (docent vo)
 De heer mr. Th. G.M. Bekker (vo)
 Mevrouw A. Kaim-Lamers (mbo)
 De heer H. de Deugd (hbo)
 De heer dr. mr. A.M.L. Jansen (wo)

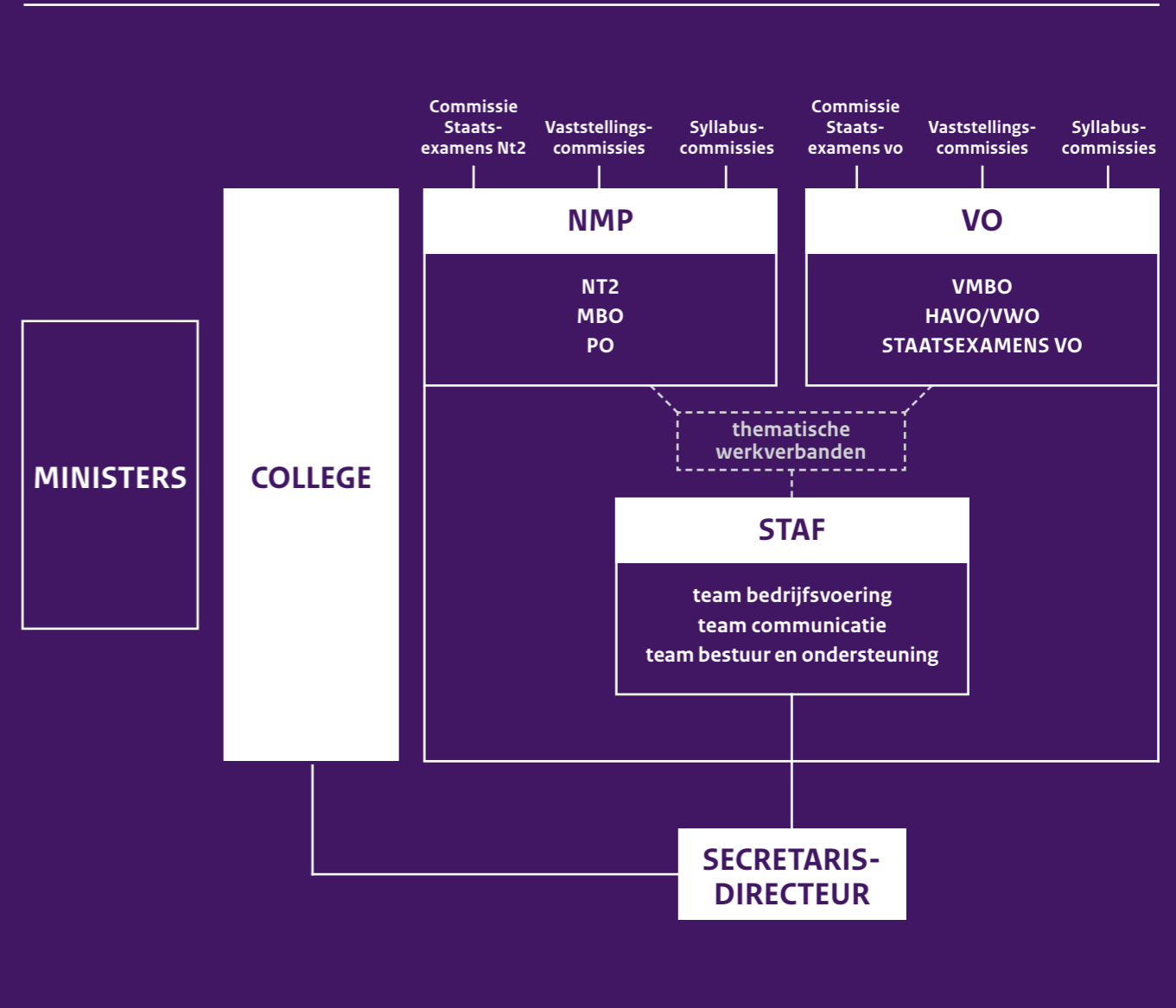
Plaatsvervangende leden

De heer G.J. Zomer (po)
 Mevrouw drs. M.A. Jansen (docent vo)
 Mevrouw drs. B.J.M. Renne MME (vo)
 Mevrouw dr. D.J.M. Majoor (mbo)
 Mevrouw dr. M.M. Scheepers (wo)
 Op 31 december 2020 was de plaatsvervangende zetel voor de sector hbo vacant.

Secretaris-directeur

De heer dr. M. Spierings

ORGANOGRAM COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

LEESWIJZER

Het jaarverslag 2020 van het College voor Toetsen en Examens (CvTE) bestaat uit drie hoofdstukken. In hoofdstuk 1 staat het CvTE als geheel centraal en kijken we met verschillende betrokkenen terug op het bijzondere jaar 2020. Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de reguliere (wettelijke) taken per sector en de geboekte resultaten in het afgelopen jaar in cijfers. De financiële en personele rapportages over 2020 vormen hoofdstuk 3.

1. HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS IN 2020

Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog gingen de centrale eindexamens in het voortgezet onderwijs in 2020 niet door. Leerlingen konden het diploma behalen op basis van de resultaten van hun schoolexamens. Ook de Centrale Eindtoets werd in 2020 niet afgenomen. Leerlingen uit groep 8 van het basisonderwijs stroomden door op basis van het schooladvies. Dit heeft veel flexibiliteit en inzet van scholen, docenten en leerkrachten gevraagd.

Het College voor Toetsen en Examens ondersteunde vo-scholen bij het omschakelen naar alleen schoolexamens en spande zich in om de Staatsexamens vo, Nt2 en de examens in het mbo wel zo goed mogelijk door te laten gaan. In dit jaarverslag kijken verschillende betrokkenen terug op het afgelopen jaar.

HET JAAR 2020 VANUIT HET COLLEGE BEZIEN PIETER HENDRIKSE, VOORZITTER

Ook in tijden van corona willen we gewoon goede examens. Het jaar 2020 vroeg daarvoor van ons méér dan anders wendbaarheid, vindingrijkheid en slagkracht. Om, net als altijd, te komen tot gedegen planning, heldere procedures, solide werkafspraken, kortom: voorspelbaarheid. De beste waarborg op een eerlijke kans voor ieder jaar weer honderdduizenden leerlingen en kandidaten om te laten zien wat zij kennen en kunnen.

De examenketen, dat wil zeggen het College voor Toetsen en Examens (CvTE) samen met Stichting Cito en DUO, is in het belang van die doelgroep ingericht op een zo beheersbaar mogelijk verloop van zijn centrale examens. Elke aanpassing moet dan ook de toets van die beheersbaarheid doorstaan. Het moet uitvoerbaar blijven. Zowel in maart/april als eind 2020 hebben velen in de keten zich het hoofd gebroken over hoe centrale examinering in het voortgezet onderwijs in 2020 en 2021 mogelijk zou zijn. De uitkomst van 2020 is bekend; die van 2021 laat zich nog aanzien. Al is wel duidelijk dat de ultieme grenzen van de uitvoerbaarheid zijn bereikt met de centrale examinering zoals beschreven in de Kamerbrief van 16 december 2020.

Krachttoer

Het was een vreemde gewaarwording voor een uitvoerder van centrale toetsen en examens om 2020 mee te maken. Vanwege corona géén Centrale Eindtoets, géén centrale examens in het voortgezet onderwijs. Drie maanden géén Staatsexamens Nt2 en daarna een meer dan gehalveerde afnamecapaciteit vanwege de anderhalvemeterregel. Aan de andere kant: wel een aanzienlijke verruiming van de afnameperiodes van de digitale centrale mbo-examens Engels en Nederlands om instellingen en studenten tegemoet te komen.

Het wél doorgaan van de Staatsexamens voortgezet onderwijs was niets minder dan een krachttoer. Het wegvallen van de centrale examens legde grote nadruk op de mondelinge en schriftelijke college-examens en de mogelijkheden voor maatwerk voor alles bijeen ruim 9.000 kandidaten. Ook konden kandidaten die voor hun diploma opgingen in 2020 vier keer herkansen. Dat gebeurt doorgaans in augustus, nu liepen de herkansingen door tot kort voor Kerst. De afname van de Staatsexamens voor de BES-eilanden moest door het wegvallen van het vliegverkeer digitaal plaatsvinden. En intussen moesten we blijven uitleggen dat nóg meer herkansingen voor nóg meer kandidaten simpelweg niet haalbaar waren. Niet uitvoerbaar. Dat we die herkansingen zouden organiseren als we dat konden, maar dat konden we niet. Onuitvoerbaarheid is lastig uit te leggen.

“

Het was een vreemde gewaarwording voor een uitvoerder van centrale toetsen en examens om 2020 mee te maken.

”

Onvermoeibaar

Het is, terugkijkend, indrukwekkend dat zoveel werk ‘gewoon’ bleef doorgaan. Ondanks een door corona vrijwel leeg kantoor aan de Muntstraat ging het werk aan zaken als doorstroomtoetsen in het basisonderwijs en nieuwe Staatsexamens Nt2 als onderdeel van inburgering gewoon door. De bezoekersaantallen voor de digitale informatiebijeenkomsten over de Centrale Eindtoets 2021 waren aanzienlijk. Project Ieders Examen werd na een positieve evaluatie van zijn bijdrage aan de betrokkenheid van het onderwijsveld een vast onderdeel van de werkzaamheden van het CvTE. De inspectie kwam tot positieve oordelen in het kader van haar jaarlijks en driejaarlijks onderzoek naar de kwaliteit die het CvTE levert in proces en product en de betrokkenheid van het onderwijsveld. Ook de vijfjaarlijkse evaluatie van het CvTE als zelfstandig bestuursorgaan door onderzoeksbureau Oberon gaf goede perspectieven op de volgende vijf jaar.

Er is, gezien vanuit het College, door het bureau en de hele keten onvermoeibaar gewerkt om ook in het abnormale jaar 2020 de centrale examinering zo normaal mogelijk te laten verlopen. Dat is precies onze inzet voor 2021. Aan de beschikbare energie, creativiteit en flexibiliteit zal het niet liggen. Het wordt een spannend jaar. We gaan ervoor.

“

Het is, terugkijkend, indrukwekkend dat zoveel werk ‘gewoon’ bleef doorgaan.

”

CREATIVITEIT EN INVENTIVITEIT PROGRAMMAMANAGER GREET SNOODIJK

Het besluit in het voorjaar 2020 om de centrale eindexamens niet door te laten gaan had nogal wat consequenties. Onder meer voor de circa 5.000 examenkandidaten uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso) die Staatsexamen doen. De meeste vso-scholen hebben namelijk geen examenlicentie.

Staatsexamenkandidaten doen hetzelfde centrale schriftelijke examen in mei/juni als leerlingen in het voortgezet onderwijs doen. Daarna volgen voor de vso-examenkandidaten in de zomerperiode nog 'college-examens': mondelinge examens met bij de talen vaak ook nog schrijfopdrachten. En juist over die mondelinge examens ontstond onrust bij scholen, leerlingen, ouders en politiek.

“

Met goede communicatie kom je gezien de grote ervaring van de examinatoren een heel eind.

”

Met het wegvallen van de centrale (schriftelijke) examens zou het resultaat voor leerlingen van het vso grotendeels bepaald worden door de mondelinge college-examens. Om aan de onrust tegemoet te komen is een aantal extra voorzieningen vastgesteld. In het kort: kandidaten konden hun leerlingdossier meenemen naar het examen en hun mentor of een vertrouwenspersoon kon aanwezig zijn. Ook mochten kandidaten hun antwoord, in plaats van mondeling, bijvoorbeeld in een schema aangeven. Dit extra maatwerk was altijd al mogelijk, maar nu werd er meer gebruik van gemaakt. Ook kwamen er vier herkansingsmogelijkheden en mochten leerlingen al beginnen in het vervolgonderwijs, ook als zij nog herkansingen hadden.

Hectische periode

Greet Snoodijk, bij het CvTE aanspreekpunt voor de Staatsexamens vo, heeft met haar kernteam van CvTE- en DUO-collega's, examinatoren en locatievoorzitters alles uit de kast gehaald wat nodig was om de college-examens ook dit schooljaar zorgvuldig en succesvol af te nemen. 'De periode van mei tot september was beslist hectisch. De college-examens in het vso draaien altijd al om maatwerk en zorgvuldigheid. De scholen melden leerlingen aan bij DUO en geven door welke aanpassingen hun leerlingen nodig hebben vanwege beperkingen. Onze examinatoren zijn toegewijd en zeer betrokken bij de kandidaten; ze doen het vaak al jaren en volgen alle instructies nauwgezet op. Elk jaar in het voorjaar organiseren we voor hen informatie- en scholingsbijeenkomsten. Die fysieke bijeenkomsten kwamen door corona te vervallen en we hebben dat vertaald naar schriftelijke informatie via nieuwsbrieven en aanvullende richtlijnen. Dat is niet optimaal, maar met goede communicatie kom je gezien de grote ervaring van de examinatoren een heel eind.'

Creativiteit en inventiviteit

Greet en haar collega's onderhielden ook nauwe contacten met organisaties als Ouders en Onderwijs, de PO-Raad en Balans. 'Door een goede afstemming met alle sleutelfiguren is er door examinatoren fantastisch maatwerk geleverd en zijn moeilijke situaties opgelost. Zo was er een kandidaat die de auto niet uit durfde en een leerlinge die

alleen rustig werd in de nabijheid van haar paard en daarom in de manege examen deed. De extra herkansingsmogelijkheden, meestal op zaterdagen, betekenden dat we nog meer een beroep op de examinatoren moesten doen. We vreesden dat een aantal af zou haken, maar ondanks corona waren veel examinatoren bereid te examineren om het beste uit de kandidaten te halen. In december 2020 vonden de laatste herkansingen plaats.'

Kandidaten buiten Nederland

De meeste politieke en publicitaire aandacht ging weliswaar uit naar de vso-kandidaten, maar improviseren en zoeken naar creatieve oplossingen was ook noodzakelijk voor kandidaten in het buitenland en met name voor de

circa 100 Staatsexamenkandidaten uit het Caraïbisch gebied. 'Een groep examinatoren vliegt normaal gesproken begin juli naar Bonaire, maar dat werd een maand van tevoren afgeblazen. We hebben er toen voor gekozen de mondelinge examens digitaal af te nemen. De examinatoren zaten op een locatie in Amersfoort, terwijl de afname onder begeleiding plaatsvond op de eigen scholen in het Caraïbisch gebied. Een geïmproviseerde oplossing die gewerkt heeft. Ook volgend jaar doen we het als het nodig is weer op deze manier, met meer voorbereidingstijd én nog meer aandacht voor een goede controle.'

'Want,' zo onderstreept Greet Snoodijk, 'we zijn al weer druk aan het nadenken hoe we de Staatsexamens 2021 kunnen organiseren.'

STAATSEXAMENS IN CIRCUSTENTEN INTERN BEGELEIDER EN EXAMENCOÖRDINATOR NICOLETTE VAN DEN HUL

Geen centraal schriftelijke eindexamens voor de kandidaten van scholengemeenschap De Keyzer in Goirle, een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vmbo bb tot en met havo) met bijna 300 leerlingen. Door corona werden er alleen college-examens afgenomen, met examinatoren van buiten.

‘Dat maakte dit eindexamenjaar bijzonder en extra zwaar,’ vertelt Nicolette van den Hul, intern begeleider en examen-coördinator. ‘Door corona was het sowieso een lastig jaar voor onze leerlingen. De scholen gingen dicht, er werd online lesgegeven, er was intensief telefoon- en appcontact tussen leerlingen en docenten en soms kregen individuele leerlingen alsnog les op school. Onze leerlingen volgden de politieke discussies over de gevraagde aanpassingen voor het mondelinge examen; plotseling was politiek een interessant onderwerp. Er ontstond namelijk nogal wat onrust; leerlingen, ouders en leerkrachten vreesden dat de druk die op de mondelinge college-examens kwam te liggen nadelig zou uitpakken.

Zorgvuldige voorbereiding

Voor veel van onze leerlingen is een mondeling examen met een onbekende examinerator behoorlijk stressvol. Daarom oefenen we elk jaar op school met de kandidaten in mondelinge examens. We nodigen dan ook externe docenten uit, zodat leerlingen wennen aan een onbekende die vragen gaat stellen. Dat lukte nu natuurlijk niet. We hebben wel voor het mondeling de lesstof geoefend via Teams, maar dan mis je het oefenen met een vreemde. De aanpassingen aan de examenvoorwaarden die uiteindelijk vanuit het ministerie werden ingevoerd en de

zorgvuldige communicatie en voorbereiding brachten wel rust. We zorgden voor een goede begeleiding van de kandidaten tijdens de mondelinge examens, zo nodig zat een docent erbij, waardoor extreem gespannen leerlingen minder nerveus waren. Aan de inhoudelijke eisen werden natuurlijk geen concessies gedaan. Ik ben heel blij dat de mondelinge college-examens zijn doorgegaan. Onze kandidaten hebben het goed gedaan.’

“

Onze leerlingen volgden de politieke discussies over de gevraagde aanpassingen voor het mondelinge examen; plotseling was politiek een interessant onderwerp.

”

Een veilige sfeer

Voor de afname van de mondelinge examens liet de school twee circustenten op het schoolterrein neerzetten, zodat er zo min mogelijk leerlingen de school in kwamen. ‘Daarmee konden we de 1,5-meter afstand garanderen. We werkten met vaste plekken en nummers. Ook voor de externe examinatoren was dit een goede en veilige oplossing. Door corona wordt alles behoorlijk klinisch, maar we probeerden toch iets van sfeer te creëren. Een goede lunch voor de examinatoren hoort daarbij, verpakt en op karretjes rondgedaald. Natuurlijk was de organisatie van het mondeling examen een behoorlijke puzzel, en het blijft afwachten of leerlingen op komen

dagen en hoe gestrest ze zijn. Dan moet je improviseren en creatief zijn. Dat er vier herkansingsmogelijkheden waren haalde veel druk van de ketel. Al met al kijk ik er met grote voldoening op terug.’ Nicolette prijst de kwaliteit van DUO, het College voor Toetsen en Examens en de examinatoren: ‘Fantastisch dat ze het voor elkaar hebben gekregen. Ik doe dit werk nu een jaar of tien en zie voortdurend vooruitgang. Een onafhankelijk examen is een voorwaarde en een diploma geeft dan zo’n boost; de meesten gaan daarna door met een mbo- of hbo-opleiding. Daar ben ik heel trots op.’

MAATWERK EN IMPROVISATIE IN BEROEPSGERICHT VMBO CLUSTERMANAGER BEROEPSGERICHT HUUB HUIJS

Normaal gesproken hebben Huub Huijs en zijn collega Gerard de Gier van het College voor Toetsen en Examens, verantwoordelijk voor de beroepsgerichte vmbo-examens, hun handen vol aan het overleggen over, afstemmen met en informeren van de mensen in het veld over de juiste voorbereiding en uitvoering van de centraal schriftelijke praktijkexamens (cspe's) van de profielvakken in het vmbo (bb en kb). De coronacrisis gooide echter roet in het eten.

In maart 2020 besloot minister Slob dat alle centrale examens voor middelbare scholieren in 2020 niet doorgingen; dat gold ook voor de cspe's. De diplomering van de leerlingen beroepsgericht vmbo gebeurde afgelopen schooljaar daarom op basis van de in leerjaar 3 en 4 afgenomen *schoolexamens*. 'Spijtig, maar onvermijdelijk', vindt Huijs. Het schoolexamen moest conform het programma voor toetsing en afsluiting (PTA) worden afgemaakt.

Huub Huijs loopt al heel wat jaren mee in de wereld van het beroepsgerichte onderwijs en heeft een zwak voor de leerlingen op deze scholen. 'Die uitgebreide centrale praktijkexamens zijn fantastisch', vertelt hij enthousiast. 'De praktijkopdrachten in deze examens halen het beste uit deze leerlingen. Door coronamaatregelen vielen echter veel praktijklessen uit. Die konden voor veel profielvakken ook niet ingehaald worden of thuis gemaakt worden.' Daarom moest er een oplossing worden gevonden.

Omdat het cspe wegviel, moesten scholen hun leerlingen diplomeren op basis van de schoolexamens. Ongeveer twintig scholen hebben het anders georganiseerd en nemen geen schoolexamens af voor de profielvakken. Zij hebben daarom geen PTA voor de profielvakken in het vmbo. Scholen leggen de verplichte eindtermen en de daarbij horende weging voor het schoolexamen van het betreffende vak jaarlijks voor 1 oktober vast in een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Deze scholen moesten hierin overleg met de inspectie alsnog in voorzien. Op die manier kon er ook voor het profielvak een eindcijfer worden bepaald en kon het vak worden afgesloten.

“

Voor elke school was de opgave anders;
we adviseerden de examensecretarissen
op maat en de lijntjes waren kort.

”

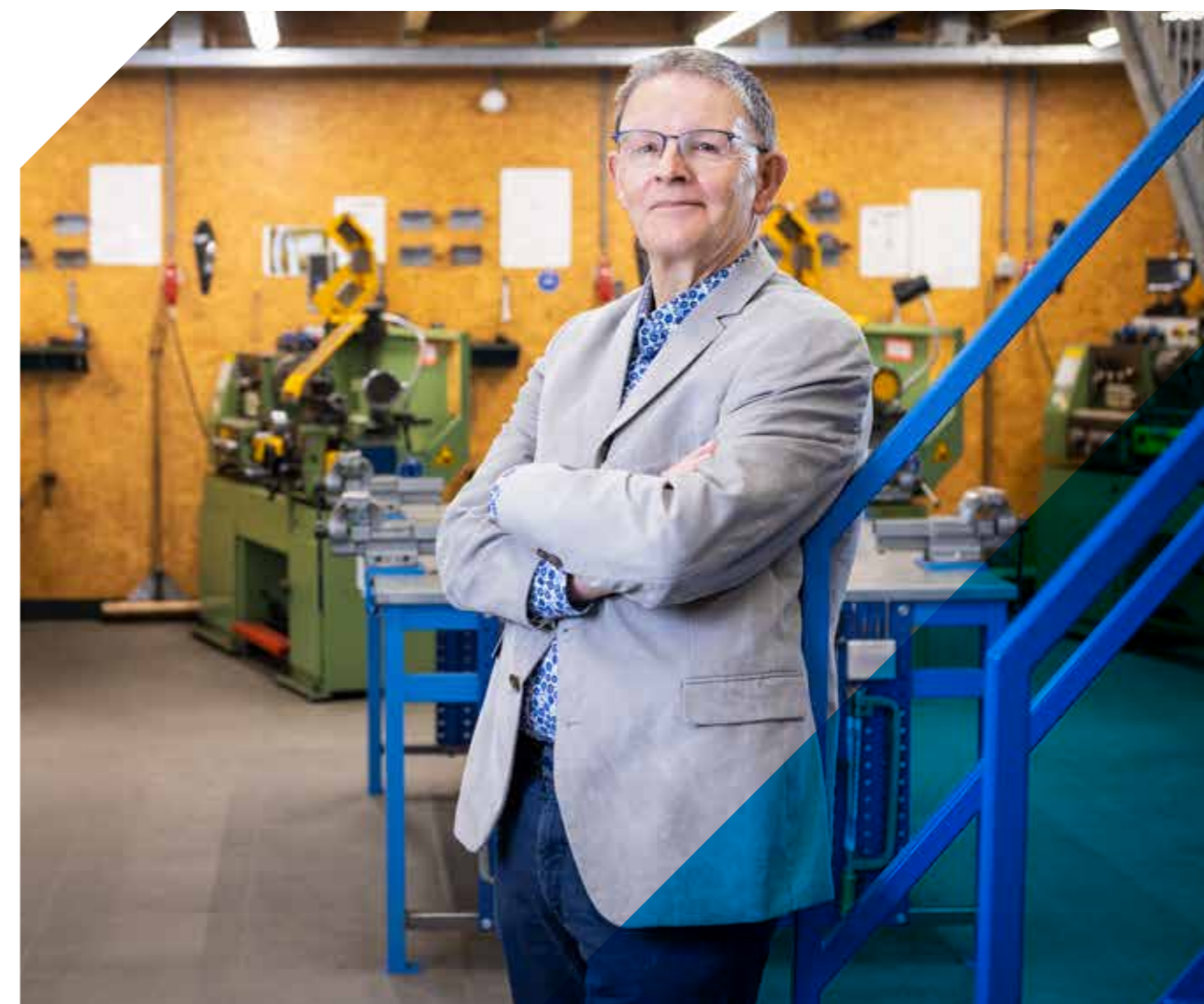
Vraagbaak

Huijs: 'Scholen die geen schoolexamens afnemen en dus geen PTA's hadden opgesteld, waren behoorlijk onthand, want welke informatie moesten ze dan precies aanleveren aan de inspectie? Vragen die daarbij aan de orde kwamen waren: welke eindtermen zijn wel behandeld en hebben we de resultaten vastgelegd? En: welke eindtermen zijn in het onderwijs nog niet behandeld en hoe examineren we die?'

'Mijn collega Gerard en ik werden de vraagbaak voor de examensecretarissen van de betreffende scholen. In samenspraak met de scholen en de inspectie, DUO en het CvTE onderhielden we een 'hotline'. We keken of er op deze scholen punten/resultaten waren verzameld of eindtermen in keuzevakken waren gedaan die ondergebracht konden worden in het PTA en of er op korte termijn nog een goede extra toets kon worden samengesteld.'

Maatwerk

'Voor elke school was de opgave anders; we adviseerden de examensecretarissen op maat en de lijntjes waren kort. Scholen hebben veel moeten improviseren. Onze band met examensecretarissen is in de loop der jaren gegroeid en dat hielp nu. Er was wederzijds vertrouwen. Mijn instelling is: we komen er altijd uit. Ze konden mij bellen, appen of mailen en ik probeerde zo concreet mogelijk suggesties te doen en mee te denken met als doel het opstellen van volwaardige PTA's met voldoende kwaliteit. Daar hebben we veel tijd en energie in gestopt. Dat is onze rol en daar zijn we voor. Want leerlingen, scholen, eigenlijk iedereen is er mee gediend dat leerlingen verdiend slagen!'

INHAALSLAG OM AAN EINDTERMEN TE VOLDOEN

EINDEXAMENSECRETARIS VMBO MOUNDIR CHARI

Op het Udens College zouden de vmbo-eindexamenkandidaten met het beroepsgerichte profielvak Producteren, installeren en energie (PIE) eind maart/begin april 2020 het centraal schriftelijk praktijk (cspe) examen afleggen: een uitgebreid examen met veel praktische opdrachten, praktijksimulaties en minitoetsen. Corona veranderde alles: landelijk werden alle centrale examens voortgezet onderwijs dit schooljaar afgelast.

De examenresultaten zouden nu worden bepaald op grond van de resultaten van de schoolexamens. Maar wat als je als vakgroep niet alle eindtermen hebt bevestigd bij de schoolexamens of zelfs geen school-examen hebt georganiseerd? Dat laatste gold bij het Udens College voor het profielvak PIE. Dat betekende werk aan de winkel voor Moundir Chari, wiskundedocent en eindexamensecretaris vmbo aan het Udens College en zijn collega's van de vaksectie PIE. Via het Examenloket, een samenwerking van het ministerie van OCW, het College voor Toetsen en Examens, de Onderwijsinspectie en DUO, onderzocht Moundir Chari welke stappen ondernomen moesten worden om de benodigde PTA's (Programma van Toetsing en Afsluiting) op te stellen.

“

Er moest in korte tijd iets komen. Dat betekende heel veel intern overleg, En dat allemaal via Skype.

”

Aanvullende opdrachten

Moundir Chari: 'Er moest in korte tijd iets komen. Dat betekende heel veel intern overleg, onder meer met de onderwijsontwikkelaar van de vaksectie PIE, afdelingsdirecteuren en de beheerder van Magister, het leerling-administratiesysteem. En dat allemaal via Skype. Hoe kon er voldaan worden aan de eindtermen? Het PTA wordt gemaakt door de vaksecties en moet voldoen aan de bestaande richtlijnen. Bij de becijferde werkstukken werd bijvoorbeeld gekeken waar er overlap was met de landelijke eindtermen en of bepaalde onderdelen uit keuzevakken opgenomen konden worden. Maar niet bij alle leerlingen bleken alle eindtermen gedekt, dus moesten ze nog aanvullende (praktijk)opdrachten doen. Eind april zijn we begonnen met inhalen. In totaal werkten 33 leerlingen in shifts aan aanvullende opdrachten. Gelukkig was de vaksectie al bezig met het opstellen van een PTA voor volgend jaar, dus we hoefden geen beroep te doen op de opdrachten uit eerdere cspe's. Maar het nieuwe PTA moesten we eerst ter goedkeuring voorleggen aan de medezeggenschapsraad (MR) en daarnaast moesten we het natuurlijk ook goed met ouders, leerlingen en de inspectie communiceren.'

Gezamenlijke inspanning

De vaksectie was verantwoordelijk voor de vakinhoudelijke input in de PTA's. Moundir Chari coördineerde en hield de weging ten opzichte van het totaal in de gaten: klopt het en kunnen leerlingen een herkansing doen? Daarnaast onderhield hij de contacten met de schoolleiding en de inspectie. Ook met Huub Huijs van het CvTE had hij intensief overleg. 'Had ik een vraag, dan kon ik altijd appen of bellen, hij reageerde vrijwel direct. Ik heb hem ook de PTA's voorgelegd, dat was geen verplichting, maar we wilden een kwalitatief hoogstaand PTA aanleveren. Dat is in het belang van onze leerlingen. Die verdienen een volwaardig diploma. Huub zijn adviezen hielpen daarbij. De waarde van het diploma is dan ook niet anders dan anders. Er is voldaan aan de eindtermen.' 'De druk op de ketel was hoog', vat Moundir Chari het proces samen, 'maar iedereen heeft zijn uiterste best

“

De waarde van het diploma is niet anders dan anders. Er is voldaan aan de eindtermen.

”

gedaan. Ook de medezeggenschapsraad zag de spoed en heeft versneld zijn goedkeuring aan de PTA's gegeven. Veel tijd om daar uitgebreid van te genieten is er niet. Inmiddels is bekend dat de cspe's ook voor het schooljaar 2020/2021 niet door zullen gaan. Er wordt dus alweer druk overleg gevoerd over de PTA's voor de komende lichting eindexamenkandidaten.'

2. TAKEN, FEITEN EN CIJFERS

2.1 CENTRALE EINDTOETS PO

Het CvTE is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Centrale Eindtoets in het primair onderwijs. Dit betekent onder andere dat het CvTE de toetswijzer en de niveaus en opgaven van de toetsen vaststelt. Ook stelt het CvTE de beoordelingsnormen en de scores vast die daarbij horen. Daarnaast is het CvTE verantwoordelijk voor het opstellen van het leerling-rapport.

In 2020 is de Centrale Eindtoets niet afgenomen.

2.2 CENTRALE EXAMENS VO

Het CvTE stelt voor de centrale examens in het voortgezet onderwijs (vo) de syllabi vast met de specificaties voor de examenstof uit het examenprogramma. Ook geeft het CvTE de opdracht om de opgaven tot stand te brengen en deze vast te stellen. Daarnaast is het CvTE onder meer belast met het bepalen van het examenrooster, de toegestane hulpmiddelen en de beoordelingsnormen.

In 2020 zijn de centrale examens in het vo niet doorgegaan.

2.3 STAATSEXAMENS VO

De Staatsexamens voortgezet onderwijs voor vmbo, havo en vwo bestonden dit jaar alleen uit het college-examen. Het college-examen is een mondeling examen, bij een aantal vakken aangevuld met een schriftelijk of praktisch college-examen. Het CvTE is verantwoordelijk voor het vaststellen van het examenreglement, het organiseren, afnemen en beoordelen van de Staatsexamens, de benoeming van examenfunctionarissen en het vaststellen van de uitslag en het uitreiken van diploma's en certificaten. Ook is het CvTE verantwoordelijk voor het bij regeling vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting, het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven en het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen voor de college-examens.

TOTAAL AANTAL KANDIDATEN

	vso	vmbo en havo/vwo (niet afkomstig van vso-scholen)	totaal
2016	4.249	3.549	7.798
2017	4.608	4.126	8.734
2018	4.913	4.452	9.365
2019	5.242	4.446	9.688
2020¹	4.585	4.458	9.043

AANTAL AFNAMES SCHRIFTELIJKE EXAMENS

	vmbo	havo	vwo	totaal
2016	14.434	9.191	6.974	30.599
2017	16.543	10.007	8.449	34.999
2018	17.245	10.578	8.640	36.463
2019	18.805	11.023	8.252	38.080
2020¹	16.523	10.604	8.569	35.696

AANTAL AFNAMES MONDELINGE EXAMENS

	vmbo	havo	vwo	totaal
2016	14.583	7.381	5.141	27.105
2017	14.324	7.430	6.115	27.869
2018	15.116	8.475	6.501	30.092
2019	15.098	8.222	6.126	29.446
2020¹	15.625	8.994	6.851	31.470

TOTAAL AANTAL UITGEGEVEN DIPLOMA'S

	2020 ¹	2019	2018	2017	2016
vwo - deels inwisseling ²	260	223	210	189	168
vwo - volledig pakket	9	2	4	13	5
vwo - uitsluitend inwisseling ³	5	17	13	4	3
totaal vwo	274	242	227	206	176
havo - deels inwisseling	483	449	401	392	415
havo - volledig pakket	85	42	55	125	52
havo - uitsluitend inwisseling	18	21	14	10	6
totaal havo	586	512	470	527	473
vmbo tl - deels inwisseling	680	599	588	608	607
vmbo tl - volledig pakket	329	201	250	204	288
vmbo tl - uitsluitend inwisseling	5	7	20	0	12
vmbo tl o.g.v. gl - uitsluitend inwisseling	1.025	966	871	846	789
vmbo bb, kb en gl - deels inwisseling	188	151	85	82	53
vmbo bb, kb en gl - uitsluitend inwisseling	11	14	23	2	5
totaal vmbo	2.238	1.938	1.837	1.742	1.754
totaal vwo/havo/vmbo	3.098	2.692	2.534	2.475	2.403

¹ In de Kamerbrief Staatsexamen vo van 12 februari 2021 is ook gerapporteerd over de Staatsexamens vo. De aantallen in die brief betreffen het 1e tijdvak van de Staatsexamens. De cijfers in dit jaarverslag betreffen alle tijdvakken (1 t/m 4).

² Deels inwisseling: kandidaten leggen examens af in een aantal vakken en wisselen vervolgens de verkregen cijferlijst met de eerder verkregen cijferlijst in tot een diploma.

³ Uitsluitend inwisseling: kandidaten verkrijgen diploma uitsluitend door inwisseling van een cijferlijst.

2.4 CENTRALE EXAMENS MBO

Het CvTE is verantwoordelijk voor de uitvoering van de centrale examens Nederlandse taal en Engels in het mbo. Dit houdt in dat het CvTE zorgt voor vastgestelde centrale examens inclusief de normering en regels voor de afname. Tot en met schooljaar 2018-2019 gold dit ook voor rekenen. Sinds het schooljaar 2019-2020 kunnen instellingen kiezen voor een eigen instellingsexamen rekenen of gebruik maken van de centrale examens rekenen voor het mbo van het CvTE.

AANTAL AFNAMES CENTRAAL EXAMEN NEDERLANDSE TAAI

jaar	2F mbo entree, 2 en 3	3F mbo 4
2016	114.000	104.000
2017	104.200	104.500
2018	98.500	108.300
2019	99.108	108.514
2020	83.287	95.166

AANTAL AFNAMES CENTRAAL EXAMEN ENGELS (B1 EN B2) VOOR MBO 4

jaar	Engels B1	Engels B2
2016	68.000	-
2017	78.400	3000
2018	91.600	15.200
2019	99.446	10.146
2020	81.876	7.020

2.5 STAATSEXAMENS NT2

Het CvTE is verantwoordelijk voor de inhoud en de organisatie van de Staatsexamens Nederlands als tweede taal (Nt2). Het CvTE zorgt voor het verstrekken van examen-informatie, het tot stand brengen en vaststellen van opgaven, het inschrijven van kandidaten en het uitreiken van diploma's en certificaten.

Met het behalen van het diploma Staatsexamens Nt2 kunnen anderstalige kandidaten laten zien dat ze de Nederlandse taal voldoende beheersen om in Nederland te kunnen werken of studeren. Programma I is bedoeld voor mensen die willen werken of studeren op mbo-3 of -4 niveau. Programma II is voor mensen die willen werken of studeren aan het hbo of de universiteit. Een examenprogramma bestaat uit vier onderdelen: lezen, luisteren, schrijven en spreken. Als een kandidaat voor alle vier de examenonderdelen is geslaagd, krijgt hij/zij het diploma Staatsexamens Nt2. Kandidaten kunnen meermalen aan een of meer staatsexamenonderdelen deelnemen.

AANTAL AFNAMES STAATSEXAMENS NT2

	programma I	programma II	totaal
2016	13.787	16.538	30.325
2017	20.160	23.237	43.397
2018	21.541	23.123	44.664
2019	15.630	16.313	31.943
2020	11.418	13.772	25.190

SLAGINGSPERCENTAGES STAATSEXAMENS NT2, PROGRAMMA I 2016-2020

	lezen	schrijven	luisteren	spreken	gemiddeld
2016	62	66	56	59	61
2017	52	68	51	58	57
2018	49	66	64	54	58
2019	51	60	66	53	57
2020	56	63	67	57	61

SLAGINGSPERCENTAGES STAATSEXAMENS NT2, PROGRAMMA II 2016-2020

	lezen	schrijven	luisteren	spreken	gemiddeld
2016	62	70	70	67	67
2017	51	69	56	64	60
2018	49	59	61	59	57
2019	61	63	61	43	58
2020	62	66	59	46	59

2.6 COMMUNICATIE EN DIENSTVERLENING

2.6.1 Klantcontact

Gedurende het hele jaar beantwoordt de afdeling Klantcontact vragen in uiteenlopende categorieën. In de maanden april tot en met juni fungeert de afdeling Klantcontact normaal gesproken als Examenlijn. Vanwege het niet doorgaan van de centrale examens vo is de Examenlijn in 2020 niet ingericht.

AANTAL MELDINGEN PER SECTOR TEN OPZICHTE VAN HET TOTAAL IN 2020
(1 JANUARI – 31 DECEMBER 2020)

	aantal vragen	percentage van totaal
Algemeen CvTE	10	0,5%
Centrale Eindtoets po*	20	1,1%
Centrale examens vo*	1.220	66,6%
Staatsexamens vo*	68	3,7%
Centrale examens mbo*	475	25,9%
Staatsexamens Ntz	8	0,4%
Computereexamens	26	1,4%
Klacht/bezwaar/beroep	4	0,2%
Totaal	1.831	100%

* Tabel 1 is inclusief de vragen over examens voor kandidaten met een beperking (po, vo en mbo). In de tabel hieronder is daarvan een nadere specificatie opgenomen.

Kandidaten met een beperking

Ook leerlingen met een beperking, ziekte of handicap moeten onderwijs kunnen volgen. Daarbij hoort dat zij toetsen en examens kunnen maken, waarbij rekening is gehouden met hun beperking, met behoud van de toets- of exameneisen.

Het CvTE biedt kaders waarbinnen het bevoegd gezag van een school zelf kiest op welke manier en met welk hulpmiddel het in de examinering rekening houdt met de beperkingen van een leerling. De inzet van ondersteuning of van een hulpmiddel en het leveren van maatwerk gebeurt in het po, vo, mbo en bij de Staatsexamens Ntz. In onderstaande tabel is het aantal vragen van scholen aan het CvTE over de examinering van kandidaten met een beperking per sector weergegeven.

AANTAL VRAGEN OVER KANDIDATEN MET EEN BEPERKING

sector	aantal vragen
po	3
vo (incl. vso)	533
mbo	233
totaal	769

2.6.2 Communicatiekanalen

College voor Toetsen en Examens

- cvte.nl
- Twitteraccount @hetcvte
- CvTE TV en CvTE Backstage via het YouTube-kanaal van het College voor Toetsen en Examens
- Klantcontact

Centrale Eindtoets po

- centraleeindtoetspo.nl
- Brochure *De Centrale Eindtoets in 2020, informatie voor scholen*
- Ouderkrant *De Centrale Eindtoets 2020, informatie voor ouders*. Door het niet doorgaan van de Centrale Eindtoets is de ouderkrant in 2020 wel aan alle scholen verstuurd, maar niet door alle scholen uitgedeeld.

Centrale examens vo

- Septembermededeling en Maartaanvulling, zie examenblad.nl
- Examenlijn van de afdeling Klantcontact voor vragen van docenten gedurende afnameperiode
- examenblad.nl – hieraan is een mailsysteem gekoppeld waarmee scholen, examensecretarissen en docenten gericht geïnformeerd worden.
- mijneindexamen.nl voor eindexamenleerlingen
- Voorlichtingsfilms over totstandkoming centrale examens en normering via het YouTube-kanaal van het College voor Toetsen en Examens (zie afspeellijsten Centrale examens vo en Normering).
- Digitale veldraadplegingen van conceptsyllabi en een terugkoppeling daarvan via examenblad.nl

Centrale examens mbo

- examenbladmbo.nl – hieraan is een mailsysteem gekoppeld waarmee instellingen en examencommissies gericht geïnformeerd kunnen worden over de centrale examens Nederlandse taal en Engels. Daarnaast worden er aan instellingen rekenexamens beschikbaar gesteld die instellingen kunnen gebruiken als instellingsexamens.
- Ook is er voorbeeldmateriaal beschikbaar via:
  - Voorbeeldtoetsen en -examens via: <http://oefenen.facet.onl>
  - Openbaarmaking rekenopgaven via: rekenopgaven-etalage.nl

Staatsexamens vo

- staatsexamensvo.nl voor algemene informatie over de Staatsexamens vo.
- Brochure *Staatsexamens in het voortgezet speciaal onderwijs*, informatie voor vso-scholen
- Praktische zaken als aanmelden, Staatsexamenregelingen, vakinformatie en procedures, via: duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat

Staatsexamens Ntz

- staatsexamensntz.nl – inhoudelijke informatie van het CvTE over de Staatsexamens Ntz, wat er van deelnemers verwacht wordt, voorbeeldexamens, adressen van instituten waar cursussen worden gegeven, specifieke informatie voor mensen die doorverwijzen en staatsexamenregelingen en procedures.
- Informatie over praktische zaken als aanmelding, betaling, uitslag via DUO/Examen-diensten: duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat
- Nieuwsbrief over de staatsexamens Ntz: *Informatiebulletin voor beroepsopleidingen, werkgevers en gemeenten* (verschijnt twee keer per jaar)
- Brochure *Staatsexamens Nederlands als tweede taal, examenjaar 2020*.

2.7 JURIDISCHE ZAKEN

2.7.1 Regelingen

Het CvTE stelt jaarlijks een aantal regelingen en besluiten vast, onder meer over de examenopgaven, correctiemodellen, beoordeling en de normering. Voor zijn taak bij het afnemen van de Staatsexamens stelt het CvTE onder meer jaarlijks de programma's voor toetsing en afronding en de examenreglementen vast voor zowel de Staatsexamens vo als de Staatsexamens Nt2. Het CvTE heeft dit jaar 23 regelingen vastgesteld, die in de Staatscourant zijn gepubliceerd. Het overzicht met regelingen is hiernaast opgenomen.

Het CvTE heeft besloten om in 2020 af te wijken van het Staatsexamenbesluit VO; de minister week immers af van de zak/slaagregeling in het Eindexamenbesluit VO. Dit had ook consequenties voor de *Regeling examenreglement staatsexamens vo 2020*. Ook die moest worden gewijzigd. Daarnaast heeft het CvTE tot twee keer toe, in overleg met het veld en de minister, de regeling waarmee de afnameperiodes voor de centrale examens in het mbo wordt vastgesteld aangepast om de afnameperiodes uit te breiden.

Korte omschrijving regeling	publicatie	publicatiedatum
Wijziging van het Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2020–2021 in verband met de uitbreiding van afnameperiodes 3, 4 en 5	Staatscourant 2020, 61096	23-11-2020
Wijziging van het Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2020–2021 in verband met de uitbreiding van het tweede tijdvak van studiejaar 2020–2021	Staatscourant 2020, 54647	16-10-2020
Besluit Aanmeldprocedure Staatsexamens Nt2 2022	Staatscourant 2020, 50626	01-10-2020
Wijziging van het besluit Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs 2021	Staatscourant 2020, 48575	22-09-2020
Regeling examenprotocol centrale examinering mbo	Staatscourant 2020, 39346	23-07-2020
Regeling syllabi centrale examens vo 2022; Rectificatie	Staatscourant 2020, 35650	20-07-2020
Wijziging van het examenreglement staatsexamens vo 2020	Staatscourant 2020, 36969	15-07-2020
Regeling examenreglement staatsexamens vo 2021	Staatscourant 2020, 35648	08-07-2020
Regeling syllabi centrale examens vo 2022	Staatscourant 2020, 35650	07-07-2020
Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2022	Staatscourant 2020, 35259	06-07-2020
Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2021–2022	Staatscourant 2020, 35257	06-07-2020
Besluit vaststelling afnameperiode centrale eindtoets po, schooljaar 2021–2022	Staatscourant 2020, 35212	03-07-2020
Regeling toetsreglement van de centrale eindtoets po schooljaar 2020–2021	Staatscourant 2020, 35211	03-07-2020
Regeling examenreglement Staatsexamens Nt2 2021	Staatscourant 2020, 35208	03-07-2020
Besluit staatsexamens VO BES 2020	Staatscourant 2020, 32919	18-06-2020
Besluit staatsexamens voortgezet onderwijs 2020	Staatscourant 2020, 28072	22-05-2020
Regeling PTA staatsexamens VO 2021	Staatscourant 2020, 23179	29-04-2020
Wijziging Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2019–2020 en het Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2020–2021	Staatscourant 2020, 21131	09-04-2020
Wijziging van de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen VO 2015	Staatscourant 2020, 14615	16-03-2020
Wijziging van de vaststelling van de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores voor het centraal examen vwo, havo, vmbo	Staatscourant 2020, 8173	12-02-2020
Regeling aangewezen vakken tweede tijdvak centrale examens vo 2020	Staatscourant 2020, 8169	12-02-2020
Wijziging van de Regeling beoordelingsnormen Staatsexamens vo en Staatsexamens vo BES 2015	Staatscourant 2020, 8175	12-02-2020
Regeling examenprogramma Staatsexamens Nt2	Staatscourant 2020, 1123	06-01-2020

2.7.2 Klachten

Het CvTE is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en daarom zelf verantwoordelijk voor het afhandelen van de klachten die het ontvangt. Het CvTE heeft dit jaar vijf klachten in behandeling genomen.

Twee van de vijf klachten betroffen gedragingen die de klagers als onheus hadden ervaren. Deze klachten zijn in goed gesprek en naar tevredenheid van de klagers opgelost.

De andere drie klachten gingen over het beleid van de minister en het CvTE. Hierdoor was eigenlijk geen sprake van een 'klacht' in de zin van de *Algemene wet bestuursrecht (Awb)*. Die wet maakt het (alleen) mogelijk te klagen in die gevallen waarin sprake is van een *bepaalde gedraging* van een bestuursorgaan, dus niet over het beleid. Klagen is uiteraard wel mogelijk over de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd in een bepaald geval.

Deze klagers vroegen toch om een oordeel van het CvTE. Twee van de klachten hingen nauw met elkaar samen; ze gingen over de kansen van staatsexamenkandidaten op een diploma in een jaar waarin het eindexamen alleen bestond uit college-examens. De derde klacht ging over de inclusiviteit van examenmateriaal vastgesteld door het College en het examenprogramma vastgesteld door de minister. De klager was het niet eens met de wijze waarop in onder meer het vak biologie gekeken wordt naar geslacht en gender. In verschillende gesprekken met de klagers zijn de werkwijze en het gevoerde beleid van het CvTE en het beleid van de minister toegelicht. Waar mogelijk zijn oplossingen en handreikingen geboden.

Naar aanleiding van de uitvoering van de Staatsexamens heeft DUO 55 klachten ontvangen. Van deze klachten heeft DUO er 24 zelf afgehandeld en 31 doorgestuurd naar het CvTE. Klachten worden doorgestuurd aan het CvTE als zij gaan over de inhoud van de examens en de examinering en niet over de praktische uitvoering en het faciliteren van de examens waar DUO een grote rol bij heeft. Geen van de doorgezonden klachten heeft geleid tot een oordeel van het CvTE, omdat steeds naar tevredenheid van de klagers aan de klacht tegemoet kon worden gekomen en de behandeling eerder kon worden afgerond.

2.7.3 Bezwaar en beroep

Omdat het CvTE een zelfstandig bestuursorgaan is, is het verantwoordelijk voor de besluiten die het zelfstandig neemt en ook voor het afhandelen van de bezwaarschriften die daar-teen worden gericht.

Dit jaar is er één bezwaarschrift in behandeling genomen. De betrokkene heeft na een aantal gesprekken aanleiding gezien om het bezwaarschrift in te trekken.

In geschil is nog of het CvTE onrechtmatig heeft gehandeld door de normering van het centraal schriftelijke examen Frans vwo 2017 aan te passen in plaats van de correctievoorschriften aan te vullen. Na de uitspraak van de Hoge Raad van 19 juli 2019⁴, waarbij de Hoge Raad het dossier terugverwees naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, is het in 2020 in behandeling genomen door het hof. In 2021 wordt er een uitspraak verwacht.

2.7.4 Commissie voor de Rechten van de Mens

Op 13 juli 2020 heeft het CvTE een oordeel ontvangen van het College voor de Rechten van de Mens.⁵ Het oordeel werd gegeven op verzoek van een examenkandidaat voor het Staatsexamen vo in 2017. Bij de bestuursrechter had de leerling een voorlopige voorziening gevraagd en geprobeerd het besluit om een onvoldoende te geven voor twee centrale examens aan te tasten.

Het College voor de Rechten van de Mens werd gevraagd of de aanpassingen aan de wijze van afname van het Staatsexamen wel doeltreffend waren om de belemmering van de beperkingen van de kandidaat weg te nemen. Als er geen of onvoldoende doeltreffende maatregelen zijn genomen om dergelijke belemmeringen weg te nemen is er namelijk sprake van een verboden onderscheid op grond van de *Wet gelijke behandeling handicap of chronisch ziekte (WGBH/CZ)*.

Het College voor de Rechten van de Mens oordeelt dat er weliswaar doeltreffende maatregelen zijn getroffen, maar dat het CvTE de afspraken beter had moeten nakomen. Het CvTE kwam aldus onvoldoende tegemoet aan de maatregelen waarom de verzoeker had gevraagd en maakte daardoor verboden onderscheid in de zin van de wet.

Met de verzoeker is een passende oplossing besproken, zodat ook zij een eerlijke kans krijgt om haar diploma via de Staatsexamens vo te behalen met aanpassingen die recht doen aan haar belemmeringen.

⁴ ECLI:NL:PHR:2019:509

⁵ Oordeelnummer 2020-56.

3. FINANCIËN EN PERSONEEL

3.1 FINANCIËLE RAPPORTAGE

Door corona was 2020 ook in financieel opzicht een afwijkend jaar. Van het toegekende budget van € 17,6 miljoen werd 11% niet uitgegeven. Dat komt neer op een overschot van € 2,0 miljoen.

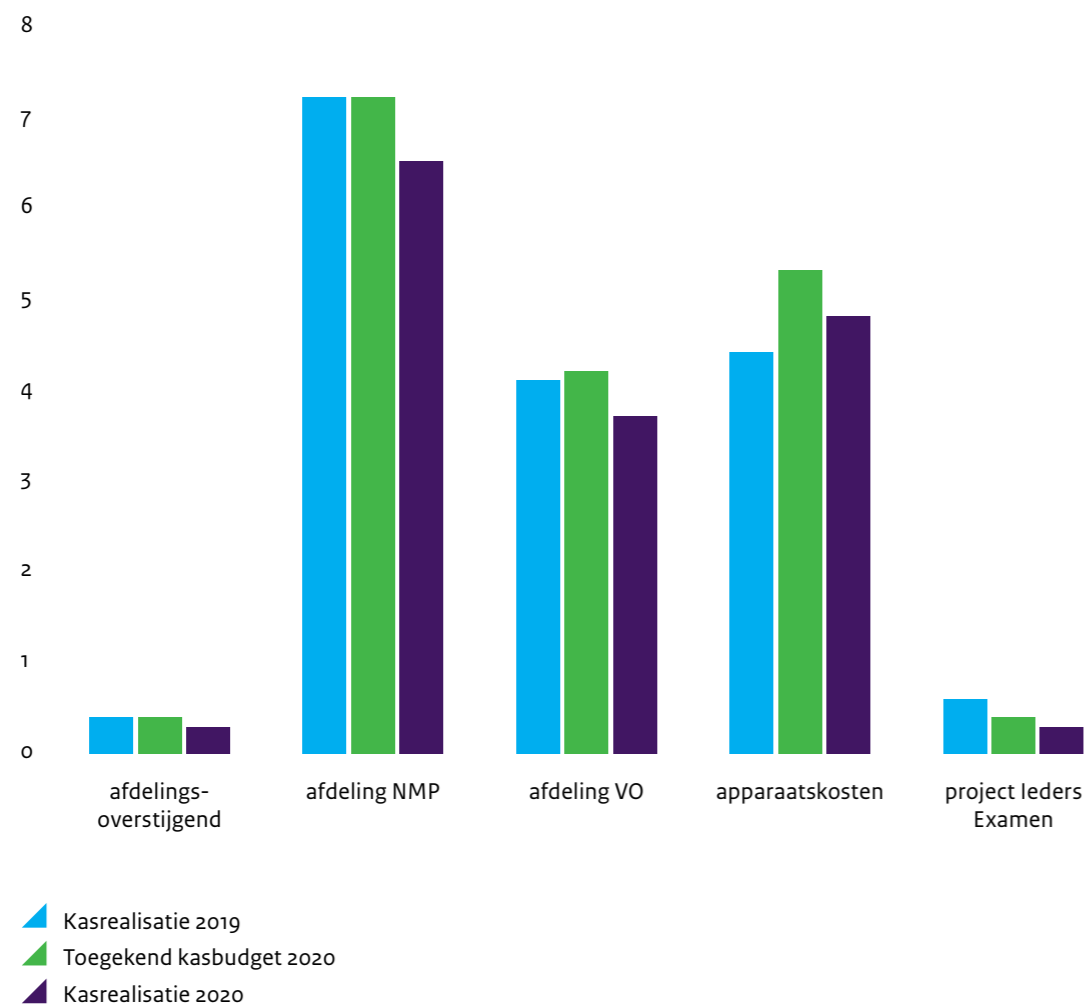
Bij het programmageld bleef € 1,3 van de € 11,8 miljoen over; bij de apparaatskosten inclusief het Project Ieders Examen € 0,6 van de € 5,8 miljoen. Toevallig is het overschot bij beide budgetsoorten 11%.

Voor 2020 is de verklaring eenvoudig; de coronapandemie maakte dat de Centrale Eindtoets en de centrale examens geen doorgang konden vinden, net als een deel van de geplande Staatsexamens Nt2. Alleen de Staatsexamens vo werden uitgebreid. Het College en vaststellingscommissies vergaderden vanuit huis, net als de bureaumedewerkers. Grote bijeenkomsten werden afgelast en er werd minder aan scholing en onderzoek gedaan.

Dit alles resulteerde in de genoemde onderschrijdingen. Uitgesplitst naar de afdelingen en budgetsoorten zijn de belangrijkste oorzaken:

- Bij het afdelingsoverstijgend programmageld werden onderzoeken uitgesteld en het budget voor juridische ondersteuning werd niet gebruikt;
- Bij de afdeling NMP wordt de beoordeling van examens per stuk afgerekend; minder afgenomen examens betekent minder beoordelingskosten. Bij het primair onderwijs vielen met het niet doorgaan van de Centrale Eindtoets en het niet deelnemen aan de (digitale) NOT veel kosten weg;
- Bij de afdeling VO viel het grootste deel van de reiskosten van vaststellings- en syllabuscommissies weg en werden door een gewijzigde systematiek weinig kosten gemaakt voor de examens in het Caribische deel van het Koninkrijk.
- Bij de apparaatskosten resulteerde het thuiswerken in minder kosten voor reizen, vergaderen, catering, scholing. In de loonkostensfeer waren er meevallers door tijdelijke vacatures en uitkeringen.
- Bij het Project Ieders Examen gingen bijeenkomsten niet door of werden ze digitaal georganiseerd.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS: FINANCIËN 2019 EN 2020; BEDRAGEN IN MILJOEN €

FINANCIËLE RAPPORTAGE 2020

Begrotingspost	Kasrealisatie 2019	Toegekend kasbudget 2020	Kasrealisatie 2020
Afdelingsoverstijgend			
Collegekosten	65.534	117.000	60.310
Klantcontact	55.936	-	-
CvTE-kosten Facet	131.740	306.000	255.798
Projecten rekentoets	123.390	-	-
Totaal afdelingsoverstijgend	376.601	423.000	316.108
Afdeling NMP			
Staatsexamens Nt2	5.888.414	6.343.000	5.639.974
Eigen activiteiten Nt2	259.842	285.000	345.162
Centraal examen mbo	637.915	388.000	389.351
Centrale Eindtoets po	365.432	225.000	116.260
Totaal afdeling NMP	7.151.603	7.241.000	6.490.747
Afdeling VO			
Syllabuscommissie centraal examen	160.138	165.000	110.205
Vaststellingscommissie centraal examen	3.245.109	3.286.000	3.063.278
Rekentoets	130.119	-	-
Staatsexamens	122.872	339.000	278.277
Overige activiteiten	250.902	300.000	252.163
CASt-BES	175.056	95.000	1.826
Totaal afdeling VO	4.084.196	4.185.000	3.705.750
Totaal programmaged	11.612.400	11.849.000	10.512.605
Apparaatskosten			
Lumpsum CvTE Eigen Personeel	3.335.225	4.227.000	3.923.875
Lumpsum CvTE Inhuur Personeel	153.228	190.000	113.473
Resultaat APK Materieel	905.087	930.000	809.642
Totaal apparaatskosten regulier	4.393.540	5.347.000	4.846.990
Project leiders Examen	596.327	430.000	308.200
Totaal apparaatskosten	4.989.867	5.777.000	5.155.190
Totaal	16.602.268	17.626.000	15.667.795

3.2 PERSONELE RAPPORTAGE

3.2.1 Bezetting

In 2020 is het personeelsbestand van het CvTE toegenomen van 45 naar 47 medewerkers. Hun gezamenlijke aanstelling steeg van 42,0 naar 43,9 fte. De gemiddelde deeltijdfactor is hiermee nagenoeg gelijk gebleven op 0,93 fte per medewerker.

Op 31 december 2020 waren 8 medewerkers (7,6 fte) tijdelijk en 39 medewerkers (36,3 fte) vast aangesteld. Eind 2020 was er nog één uitzendkracht werkzaam bij het CvTE. Er is nog één externe kracht actief, die werkzaamheden uitvoert op basis van een resultaatgerichte opdracht.

3.2.2 Mobiliteit

De groei met twee medewerkers is het saldo van het vertrek van zes en de komst van acht nieuwe medewerkers.

De mobiliteit uitgedrukt in aantallen in-, door- en uitstroom over 2020 zijn:

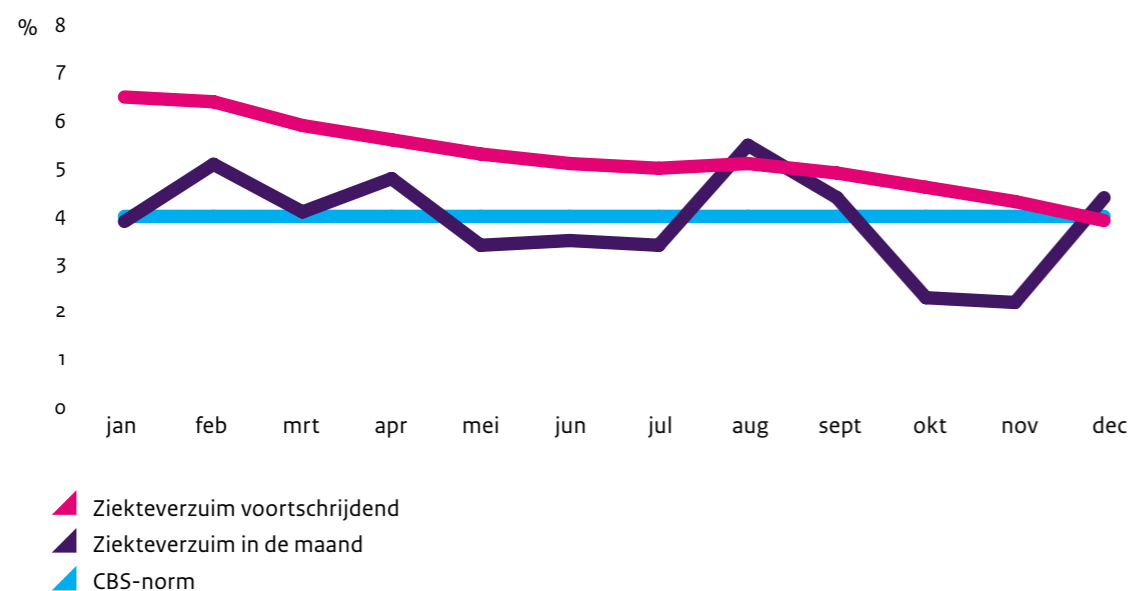
- instroom van buiten de Rijksoverheid: zes medewerkers;
- inkomende doorstroom binnen de Rijksoverheid: twee medewerkers;
- uitgaande doorstroom binnen de Rijksoverheid: twee medewerkers;
- uitstroom naar buiten de Rijksoverheid: vier medewerkers;
- interne doorstroom binnen het CvTE: twee medewerkers.

3.2.3 Ziekteverzuim

Het voortschrijdende 12-maands gemiddelde verzuimpercentage was eind 2020 met 3,9% fors lager dan de 6,7% van een jaar eerder. Daarmee ligt het verzuimcijfer voor het eerst sinds jaren net iets onder de CBS-norm die het ministerie van OCW hanteert, namelijk 4%.

Het verzuimpercentage uitgesplitst per maand laat een grillig verloop zien. Naast wisselend kortdurend verzuim, is er eind 2020 sprake van één medewerker met langdurig verzuim.

ZIEKTEVERZUIM 2020

BIJLAGE LIJST MET AFKORTINGEN

BES-eilanden	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
CASt-eilanden	Curaçao, Aruba en Sint Maarten
CE	centraal examen (vo en mbo)
Cito	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
cspe	centraal schriftelijk en praktisch examen (beroepsgericht)
CvTE	College voor Toetsen en Examens
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
Nt2	Nederlands als tweede taal
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
PIE	profielvak Producteren, installeren en energie (vmbo)
po	primair onderwijs
PTA	Programma voor Toetsing en Afsluiting
vmbo bb	basisberoepsgerichte leerweg
vmbo kb	kaderberoepsgerichte leerweg
vmbo gl	gemengde leerweg
vmbo tl	theoretische leerweg
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
zbo	zelfstandig bestuursorgaan

COLOFON

Redactie College voor Toetsen en Examens

Vormgeving en-publique.nl

Fotografie Marijke Volkers

Fotografie interviews Jarno Kraaijvanger (worflow),
Gerard van Hal (foto Pieter Hendrikse)

Uitgave maart 2021

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. Centraleeindtoetspo.nl

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. Examenblad.nl

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. Staatsexamensvo.nl

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. Examenbladmbo.nl

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. Staatsexamensnt2.nl